

**Tweede adviesnota
van het STEM-PLATFORM
aan de stuurgroep**

donderdag, 12 december 2013
Brussel, Koning Albert II - Laan

Beoordelingskader voor de subsidiëring van initiatieven ter ondersteuning van het STEM-actieplan.

Situering

In de eerste aanbevelingen van het STEM-platform wordt geadviseerd om sterk de nadruk te leggen op de maatschappelijke noodzaak van STEM.

Onze moderne maatschappij staat voor heel wat uitdagingen die we vooral door het inzetten van wetenschap en techniek zullen kunnen aangaan. Er is echter momenteel een tekort aan afgestudeerden exacte wetenschappen en technici.

Het STEM-actieplan biedt dan ook een kader voor een integrale aanpak van die tekorten voor de komende jaren.

Het is dus noodzakelijk dat alle betrokken actoren de krachten bundelen en gezamenlijk actie ondernemen.

Het onderwijs speelt hierin een zeer belangrijke rol. Door het creëren van krachtige leeromgevingen kan de maatschappelijke relevantie van STEM gekaderd worden waardoor de interesse en de passie voor STEM aangewakkerd worden.

Daarnaast kunnen bedrijven, sectoren en kennisinstellingen mee borg staan voor een betere aansluiting op de arbeidsmarkt of op doorstroming naar opleidingen in het hoger onderwijs.

De passie voor STEM moet ook buitenschools aangemoedigd worden. Zodat jongeren de kans krijgen hun STEM-talenten verder te ontwikkelen en zo een positieve keuze voor STEM-opleidingen en –beroepen kunnen maken.

De doelstelling van het STEM-actieplan, nl. de uitstroom in STEM-opleidingen en de instroom in STEM-beroepen te verhogen kan enkel bereikt worden door “de vijver te vergroten”. Dit is mogelijk door ook vooral meisjes, jongeren met allochtone roots, zij-instromers en excellente STEM-talenten aan te trekken in STEM.

De focus van het platform ligt dus vooral op deze prioriteiten:

De passie voor STEM reeds vroeg aanwakkeren bij jonge kinderen

Het aandeel potentiële STEM-talenten verhogen door “de vijver te vergroten”

Inzetten op de ontwikkeling van excellentie in STEM-talenten

De stuurgroep heeft deze aanbevelingen ter harte genomen en ze ook bekrachtigd door ze om te zetten in concrete acties.

Zo voorzien ze de mogelijkheid om initiatieven aan te bieden om de doelstelling van het STEM-actieplan te bereiken. Deze initiatieven kunnen gesubsidieerd worden door de Vlaamse overheid.

initiatieven

Door de overheid gesubsidieerde initiatieven voor STEM moeten dus meer bijdragen tot de realisatie van deze doelstellingen dan nu het geval is.

beoordelingskader

Om de slagkracht en het rendement van deze gesubsidieerde initiatieven te versterken en om het platform de mogelijkheid te bieden deze initiatieven mee op te volgen adviseert het STEM-platform om enkele beoordelingscriteria vast te leggen.

Bij het opstellen van deze beoordelingscriteria moet de doelstelling van het STEM-actieplan steeds de leidraad zijn. Het platform legt hierbij de focus op de zuivere STEM.

Om deze doelstelling te bereiken zullen duidelijke prioriteiten of specifieke thema's uit de adviesnota naar voren geschoven worden.

Het is dan ook belangrijk dat er bij de beoordeling van de ingediende initiatieven een duidelijke omschrijving van het beoogde doel wordt gegeven.

doelstelling:

Het platform maakt een onderscheid tussen de volgende soorten initiatieven:

- Initiatieven waarbij de focus ligt op het ontwikkelen **van passie voor STEM**
  - In ons huidig onderwijssysteem is het vaak moeilijk om reeds op jonge leeftijd bij kinderen die de STEM-talenten hebben ook de passie voor STEM te stimuleren en zich hiervan bewust te maken. Vooral in het basisonderwijs moet de kiem gelegd worden om een positieve keuze voor STEM te maken.
  - Dit geldt ook voor de groep van de zij-instromers. Via heroriëntering, omscholing of andere initiatieven kunnen deze jongeren en volwassenen hun STEM-talenten ontdekken.

- Initiatieven die erop gericht zijn “**de vijver te vergroten**” van potentiële STEM-talenten”. Dit is oa. mogelijk door meer vrouwen, jongeren met allochtone roots, zij-instromers en excellente leerlingen/studenten aan te trekken in STEM.
- Initiatieven waarbij de focus ligt op het **ontwikkelen van STEM-talenten** en op de **ontwikkeling van excellentie** hierin. Kinderen en jongeren die zich bewust zijn van hun STEM-talenten en die ervoor kiezen hiermee aan de slag te gaan hebben nood aan het verder ontwikkelen van deze talenten. Vaak is er voldoende aanbod wat opleidingen betreft. Belangrijk hierbij is het afstemmen van deze opleidingen op de arbeidsmarkt en duidelijk zicht op beroepsmogelijkheden of op de mogelijkheid om te kiezen voor doorstroomrichtingen in het hoger onderwijs.

Om deze doelstellingen te bereiken is het noodzakelijk om de juiste leer- en leefomgeving te creëren en zo het ontwikkelen van passie, talent en excellentie voor STEM te stimuleren. Hiervoor is er dus ook nood aan ondersteunende initiatieven.

- Initiatieven die bewerkstelligen dat meer STEM-talenten als ambassadeur kunnen ingezet worden. Zij kunnen ook als rolmodel dienen om zo andere jongeren te inspireren en te motiveren in een positieve keuze voor STEM. Het platform adviseert dan ook om deze talenten in de kijker te zetten. Zij hebben een positief effect op de aantrekkelijkheid van de STEM-opleidingen en –beroepen en kunnen zo onrechtstreeks meehelpen om “de vijver” te vergroten.
- Initiatieven waarbij de focus ligt op het wegwerken van omgevingsfactoren die een afremmend effect hebben op de ontwikkeling van STEM-talenten. Heel wat omgevingsfactoren van kinderen en jongeren spelen een cruciale rol bij het detecteren en ontwikkelen van STEM-talenten – vb. de maatschappelijke perceptie t.o.v. STEM, toekomstmogelijkheden, gebrek aan stimulerende leeromgevingen, sociale achtergrond, ... Het wegwerken van deze factoren heeft dus een positief effect op het detecteren en/of ontwikkelen

continuïteit:

Om de continuïteit van de ingediende initiatieven te verzekeren is het noodzakelijk om te beoordelen in welke mate deze initiatieven een structurele verankering beogen.

Het platform maakt hier een duidelijk onderscheid tussen de verschillen in **looptijd** van de initiatieven.

- Eenmalige initiatieven met bepaalde duur die een blijvend resultaat beogen.
- Initiatieven met een bepaalde duur die verlengd kunnen worden tot het maatschappelijk doel bereikt wordt. Hierbij is het niet noodzakelijk dat de oorspronkelijke indiener van het project verantwoordelijk is voor het vervolgtraject.
- Initiatieven die worden opgestart om nadien in een bestaande structuur of organisatie ingebed te worden zodat men een structurele verankering bereikt.
- Initiatieven die opgestart worden om nadien in andere organisaties verder uitgerold te worden. Hierbij dient nagegaan te worden of de oorspronkelijke indiener van het project beschikt over voldoende middelen om ondersteuning te bieden bij het verder uitrollen van het project. Ook hier is het mogelijk dat de oorspronkelijke indiener niet verantwoordelijk is voor deze verdere uitrol.

bereik

Om de impact van het initiatief te kunnen inschatten is het noodzakelijk dat de indiener heel duidelijk omschrijft welke doelgroep(en) bereikt zullen worden. Het gaat hier dan zowel over het geografische bereik (streek, provincie, grootstedelijke gebieden, ...) als over de beoogde bevolkingsgroepen (jongeren, ouders, meisjes, jongens, kansengroepen, ...)

garanties op succes

Om de slaagkansen van het initiatief te beoordelen is er een duidelijke omschrijving en eventueel screening van de indiener nodig. Dit kan gebeuren aan de hand van de volgende vragen:

- 1) Biedt de indiener een duidelijk en professioneel projectplan met tussentijdse resultaten en/of metingen aan?
- 2) Voorziet de indiener de mogelijkheid voor tussentijdse bijsturing?
- 3) Beschikt de indiener over de noodzakelijke en/of uitzonderlijke expertise voor het uitvoeren van het initiatief?
- 4) Beschikt de indiener over voldoende draagkracht om het ingediende initiatief uit te voeren?
- 5) Heeft de indiener reeds gelijkaardige initiatieven uitgevoerd?

kosten/baten

Bij de beoordeling van de ingediende initiatieven zal ook rekening gehouden worden met de verhouding tussen kostprijs en resultaat.

Hierbij is het noodzakelijk dat het resultaat duidelijk gedefinieerd is. We gaan uit van een duidelijk onderscheid tussen enerzijds initiatieven waarbij het resultaat omschreven wordt als het aantal bereikte individuen en/of groepen en anderzijds initiatieven die het resultaat als een impact meting definiëren waarbij men dus ook kan nagaan of de bereikte doelgroep daadwerkelijk de beoogde gedragsverandering vertoont.

opmerkingen

Aangezien de stuurgroep een onderscheid maakt tussen lopende initiatieven die zich eerder richten op valorisatie en nieuwe initiatieven die niet voortbouwen op eerdere initiatieven rijst de vraag of deze initiatieven op een ander manier beoordeeld moeten worden.

Het platform adviseert om alle initiatieven te beoordelen aan de hand van één gezamenlijk beoordelingskader.

beoordelingskader voor de subsidiëring van initiatieven ter ondersteuning van het STEM-actieplan

doelstelling		
	ontwikkelen van passie voor STEM	
	"de vijver vergroten"	
	STEM-rolmodellen in de kijker zetten	
	wegwerken van afremmende omgevingsfactoren	
	ontwikkelen van STEM-talenten	
	ontwikkelen van excellentie in STEM-talenten	
continuïteit		
	eenmalige initiatieven met bepaalde duur en een blijvend resultaat	
	initiatieven met een bepaalde duur met mogelijkheid tot verlenging	
	initiatieven die worden opgestart met het oog op structurele verankering	
	initiatieven die opgestart worden met het oog op verdere uitrol	
bereik		
	geografisch	
		streek, provincie, grootstedelijk gebied
	bevolkingsgroep	
		jongeren – specifiek: meisjes, allochtone roots, kansengroepen
		ouders
garanties op succes		
	professioneel projectplan met tussentijdse resultaten en/of metingen	
	de mogelijkheid voor tussentijdse bijsturing	
	de noodzakelijke en/of uitzonderlijke expertise	
	voldoende draagkracht	
	uitvoering gelijkaardige initiatieven	
kosten/baten		
	kostprijs	
	resultaat	
		aantal bereikte individuen/groepen
		impact meting